

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до першої редакції проекту
ДСТУ «Автомобільні дороги. Методи вимірювань нерівностей
основи і покриття дорожнього одягу»

**1 ПІДСТАВА ДЛЯ РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЕКТУ НАЦІОНАЛЬНОГО
НД**

Підставою для розроблення проекту ДСТУ «Автомобільні дороги. Методи вимірювань нерівностей основи і покриття дорожнього одягу» є:

- тематичний план науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт Державного агентства автомобільних доріг України на 2016 рік (п. пл. № 77);

- договір № 20-16 від 19 вересня 2016 року «Провести дослідження та розробити національний стандарт на методи вимірювань нерівностей основ і покриттів дорожніх одягів» між Національним транспортним університетом та Державним агентством автомобільних доріг України.

Законодавчою підставою для розробки проекту ДСТУ є: Закон України «Про стандартизацію» від 05.06.2014 № 1315-VII, стаття 44 Закону України «Про автомобільні дороги» від 08.09.2005 № 2862-IV, стаття 9 Закону України «Про дорожній рух» від 30.06.1993 № 3353-XII, тема № 810.2.1.1-2017 Програми робіт з національної стандартизації на 2017 рік.

2 ТЕРМІН ВИКОНАННЯ

Початок виконання роботи – вересень 2016

Закінчення – вересень 2017

3 ПРИЗНАЧЕНІСТЬ І ЗАВДАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО НД

Розроблюваний документ призначений для підвищення якості автомобільних доріг за рахунок удосконалення оцінки нерівностей основ і

покриттів дорожніх одягів під час приймального контролю та при визначенні транспортно-експлуатаційних показників існуючих автомобільних доріг.

Завдання, які повинен розв'язати розроблюваний документ:

- впровадити в практику будівництва та експлуатації доріг сучасні показники, що характеризують нерівності основ і покриттів;
- забезпечити можливість застосування на виробництві сучасних засобів і методів оцінки нерівностей, які відповідають міжнародному рівню оцінки якості доріг.

Пріоритетні питання, вирішенню яких сприятиме розроблюваний документ:

- підвищення точності вимірювань та підвищення об'єктивності оцінки нерівностей основ і покриттів дорожніх одягів, а з тим – підвищення комфортності та безпеки дорожнього руху;
- підвищення продуктивності та зменшення трудомісткості вимірювань.

4 ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТА СТАНДАРТИЗАЦІЇ

Об'єктом стандартизації є основи і покриття дорожніх одягів. Проект ДСТУ Автомобільні дороги. Методи вимірювань нерівностей основи і покриття дорожнього одягу (далі – проект ДСТУ) встановлюватиме вимоги до методів вимірювань показників нерівностей основ і покриттів дорожніх одягів.

Діючі нормативні документи ДСТУ Б В.2.3-3-2000 (ГОСТ 30412-96) Споруди транспорту. Дороги автомобільні та аеродроми. Методи вимірювання нерівностей основ і покриттів та СОУ 45.2-00018112-042:2009 Автомобільні дороги. Визначення транспортно-експлуатаційних показників дорожніх одягів в частині методів вимірювань нерівностей основ і покриттів передбачають використання застарілих методів та показників рівності, приладів і засобів, які у теперішній час не використовуються. Разом з тим за останні п'ять – десять років в Україні на замовлення Укравтодору проведені дослідження і розроблені засоби вимірювання, які мають можливість визначати нові показники рівності, такі як індекси P, IRI, RN, R, показник RMSVA. Ці показники основані на аналізі спектральної щільності профілів, дають змогу більш об'єктивно оцінити

нерівності основ дорожніх одягів та покриттів, відповідають міжнародному рівню оцінки якості доріг.

Що ж стосується поперечної рівності, то Україна належить до небагатьох європейських країн, в яких не нормуються показники колійності. Відсутні як система понять про показники колійності, так і достовірна і доступна методика визначення цих показників в польових умовах.

Вказані обставини, а також потреба підвищення точності і об'єктивності оцінки рівності основ дорожніх одягів та покриттів обумовлюють необхідність виконання роботи.

Застосування розроблюваного документа згідно з ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності» впливатиме на такі сфери діяльності як будівництво (код КВЕД F 42, 42.11), транспорт (код КВЕД H49, 49.3, 49.4).

Згідно з ДК 015-97 «Класифікація видів науково-технічної діяльності» застосування проекту ДСТУ впливатиме на такі сфери діяльності, як будівельні конструкції, будівлі та споруди (код КВНТД 1.2.19.23.01), а також згідно з ДК 016:2010 «Державний класифікатор продукції та послуг» впливатиме на такі сфери діяльності, як об'єкти цивільного будівництва та будівництва цих об'єктів (код ДКПП 42.11 – дороги автомобільні та автомагістралі, інші дороги, елементи доріг); як послуги щодо наукового досліджування та експериментального розробляння (код ДКПП 72.19.2 – послуги щодо наукового досліджування та експериментального розробляння у сфері техніки та технологій).

Згідно з ДК 004:2008 «Український класифікатор нормативних документів» проект ДСТУ відноситься до класифікаційного угруповання 91.200 «Технологія будівництва» (охоплює також методи контролювання).

5 ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ НАЦІОНАЛЬНИМИ НД

Проект ДСТУ Автомобільні дороги. Методи вимірювань нерівностей основи і покриття дорожнього одягу взаємопов'язаний з такими нормативно-правовими актами, будівельними нормами та нормативними документами:

1. Порядок приймання в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів,

затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 461;

2. ДБН В.2.3-4:2015 Автомобільні дороги. Частина 1. Проектування. Частина 2. Будівництво;

3. ДСТУ 3587:97 Безпека дорожнього руху. Автомобільні дороги, вулиці та залізничні переїзди. Вимоги до експлуатаційного стану (переглядається).

6 ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

До основних джерел інформації, які будуть використані при розробці проекту ДСТУ, відносяться:

1. ДСТУ Б.А.1.1-100:2013 Автомобільні дороги. Терміни та визначення основних понять

2. СОУ 45.2-00018112-042:2009 Автомобільні дороги. Визначення транспортно-експлуатаційних показників дорожніх одягів

3. МВ-218-02070915-627:2007 Методичні вказівки щодо визначення транспортно-експлуатаційних показників дорожнього покриття універсальним дорожнім вимірювальним обладнанням

4. ДБН В.2.3-4:2015 Автомобільні дороги. Частина I. Проектування. Частина II. Будівництво

5. ДСТУ Б В.2.3-3-2000 (ГОСТ 30412-96) Споруди транспорту. Дороги автомобільні та аеродроми. Методи вимірювання нерівностей основ і покриттів

6. СОУ 45.2-00018112-078:2011 Автомобільні дороги. Оцінка рівності дорожніх покриттів за Міжнародним Індексом Рівності (IRI)

7. М 218-33599281-604:2006 Методика виконання вимірювань рівності покриттів прискореним методом

8. Р В.2.3-218-02071168 -385-2004 Рекомендації щодо оцінки рівності дорожніх покриттів у відповідності з міжнародним індексом рівності IRI

9. Рекомендації щодо застосування різних методів вимірювання, оцінки та нормування повздовжньої рівності дорожніх покриттів за критерієм впливу нерівностей поверхні покриттів на споживачів дорожніх послуг РВ.2.3-02071168/02070915-819:2013 - Офіц. вид.- К.: Державна служба автомобільних

доріг України, 2013 – 30 с.

10. РВ.2.3-02071168-843:2014 Рекомендації щодо забезпечення єдності вимірювань та оцінки рівності дорожніх покриттів за Міжнародним Індексом Рівності (IRI)

11. ПМА 100000-00-00-01 Універсальне дорожнє вимірювальне обладнання „УДВО” для визначення міцності дорожнього одягу нежорсткого типу, рівності та показника зчіпних якостей дорожнього покриття. Програма та методика метрологічної атестації

12. Павлюк Д.О. Досвід виробничої експлуатації автомобільної причіпної установки ПКРС-2У та поштовхоміра «ВСВП-УТУ» / Д. О. Павлюк, Л. Л. Рибіцький, О. С. Лебєдєв, Є. В. Іваниця // Автошляховик України. – К. : Держ. автотр. наук. досл. і проектн. ін-т, 2004. – №2. – С. 25–27

13. И.В. Кияшко, М.С. Стороженко, Р.В. Смолянук Совершенствование методов оценки показателей ровности и сцепных качеств дорожных покрытий // Автошляховик України, № 5, 2003 р, с. 33-36

14. И.В. Кияшко, М.С. Стороженко, Р.В. Смолянук Изменение подходов к оценке ровности автомобильных дорог // Автошляховик України, № 5, 2004 р, с. 41-44

15. Розвиток й удосконалення сучасних технологій оцінки рівності дорожніх покриттів / І.В. Кіяшко, Р.В. Смолянук //Автошляховик України.- 2007. - №5. - С. 39-42

16. Технічні правила ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування України: П-Г.1-218-113-2009. - Офіц.вид.- К.: Державна служба автомобільних доріг України, 2009 - 258 с.

7 ДАТА НАБУТТЯ ЧИННОСТІ

ДСТУ:201_ передбачено ввести в дію через 2 місяці від дати прийняття.

8 ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМЕНТАРІ

Згідно з календарним планом на виконання науково-дослідної роботи та технічного завдання на розроблення, проект ДСТУ «Автомобільні дороги. Методи вимірювань нерівностей основи і покриття дорожнього одягу» було передано Технічному комітету ТК 307 для розміщення на сайті згідно з вимогами ДСТУ 1.2:2015 та розіслано для надання коментарів в наступні організації: Державне підприємство «Центр науково-технічного супроводу дорожніх робіт та сертифікації дорожньої продукції (ДП «Дорцентр»», ДП «ДерждорНДІ», ДП «Укрдіпродор», Служба автомобільних доріг в Київській області, Служба автомобільних доріг в Хмельницькій області, Служба автомобільних доріг у Миколаївській області.

Науковий керівник розробки,
завідувач кафедри проектування доріг,
геодезії та землеустрою,
д.т.н., професор

Д.О. Павлюк

Відповідальний виконавець,
мол. науковий співробітник
кафедри проектування доріг,
геодезії та землеустрою

І.С. Шуляк